

POZEMÁNKY K MAXIMÁLNÝM HODNOTÁM TAXONOMICKÝCH MIER
U APODEMUS FLAVICOLLIS MELCH.

Jozef S i d e k, Zvolen

Apodemus flavicollis je na celom území ČSSR obyčajným druhom. Jej taxonómia sa podrobne zaoberali KRATOCHVÍL a RO-SICKÝ (1952) a z územia Slovenska najbohatší materiál spracovali TURČEK (1951, 1954), SOVIŠ (1958), MOŠANSKÝ (1957) a HANZÁK a RO-SICKÝ (1949). V apríli 1959 sa nám dostal do rúk jeden samček *Apodemus flavicollis*, ktorého niektoré taxonomické miery prevyšujú nielen maximálne hodnoty jedincov zo Slovenska, ale aj všeobecne udávané v európskej literatúre. Preto podávame o tomto exemplári správu.

Jeho miery sú nasledovné:

Váha	60,75 g
Dĺžka tela	122 mm
Dĺžka chvosta.....	132 mm
Dĺžka chodidla	27 mm
Výška ucha	19 mm
Váha obsahu žalúdka	3,7 g
Dĺžka x šírka testes	16 x 9 mm
Vaha testes (skrotálna)	1,2 g
OB dĺžka lebky.....	28,3 mm
celková dĺžka lebky	50,7 mm

Na našom exemplári je najviac nápadná vysoká hodnota jeho váhy a dĺžky chvosta. Z územia Slovenska uviedol TURČEK (1954) maximum váhy platné pre celý rok 53 g, vo svetovej literatúre sa uvádza 46 g (MOHR, 1954). Z porovnania mier s údajmi, ktoré uvádza TURČEK (1951) alebo KRATOCHVÍL a RO-SICKÝ (1953) vidno, že pri ontogenetickom vývoji dospelých jedincov neexistuje pevná korelácia medzi jednotlivými telesnými

mierami. Napr. u Turčeka maximálnu hodnotu dĺžky tela dosahoval ♂ vážiaci 42 g resp. 33 g, ale maximálnu hodnotu dĺžky chvosta ♂ vážiaci 47 g. Podobne z tab. 9 u Kratochvíla a Rosického vidno, že maximálne hodnoty dĺžky tela a dĺžky chvosta dosahovali exempláre zo Slovenska, zatiaľčo maximum dĺžky chodidla exempláre z Českého Stredohoria. Toto nie je znakom odlišnej rasovej príslušnosti, ale iba odrazom viac alebo menej priaznivých životných podmienok - hlavne trofických - na jednotlivých lokalitách.

Náš exemplár bol nájdený dňa 6. apríla 1959 uhynutý v dutine starého duba. Lokalita: Zvolen, dubový porast na sev. expozícii v n.m. výške asi 320 m. Vysokú váhu možno hodnotiť ako funkciu priaznivých trofických podmienok alebo aj ako funkciu hustoty populácie na určitom biotope. V našom prípade možno hovoriť o optimálnom biotope pre *Apodemus flavicollis*, na ktorom prežívajúci minuloročný samček si mohol nazhromaždiť zimné zásoby potravy. Ak údaje o premnožení *A. flavicollis* v r. 1956/57 uvedené SOVIŠOM (1958) možno aplikovať aj na stredné Slovensko, tak iste mala vplyv na dosiahnutie vysokej váhy a telesných rozmerov aj pravdepodobná nízka hladina populácie. Je otázne, či by sa uvedená váha bola ešte zväčšovala, keďže prirodzené vymieranie minuloročných jedincov začína v júni (TURČEK, 1954) a môže trvať až do septembra. Náš exemplár sa mal stať pravdepodobne korisťou niektorého myofágneho vtáka, ktorý sa ho pokúšal chytiť, pretože mal na pravej rozbitej polovici temnej kosti stopy po zobáku.

L i t e r a t ú r a

- HANZÁK, J. a ROSICKÝ, B. (1949): Nové poznatky o některých zástupcích řádů Insectivora a Rodentia na Slovensku. - Acta Mus. nat. Pragae 5B /4/: 1-77.
- KRATOCHVÍL, J. a ROSICKÝ, B. (1952-1953): K bionomii a taxonomii myši rodu *Apodemus* žijících v Československu. - Zool. a ent. listy 1: 57-70, 2: 47-68.
- MOHR, E. (1954): Die freilebenden Nagetiere Deutschlands und der Nachbarländer. - Jena.

- MOŠANSKÝ, A. (1957): Príspevok k poznaniu rozšírenia a taxonomie niektorých druhov drobných cicavcov na východnom Slovensku.- Acta rer.nat.mus.slov. 3 /5/: ; 1-42.
- SQVIŠ, B. (1958): Predbežná zpráva o výskyte cicavcov v Nitrianskom kraji.-Acta Univ.agric.Nitra 2:515-552.
- TURČEK, F.J. (1951): Príspevok k ekológii niektorých drobných saccov na Slovensku.Věst.Čsl.zool.spol.15:515-552.
- TURČEK, F.J. (1954): Priebeh zmien individuálnej váhy Apodemus flavicollis a Clethrionomys glareolus v Poľanskej populácii v r.1952.-Biológia 9 /5/: 569-575.

Bemerkungen zu den Maximalwerten der Körpermasse bei
Apodemus flavicollis Melch.

(Zusammenfassung)

Am 6. April 1959 wurde in einem Eichenbestand in der Mittelslowakei (bei der Stadt Zvolen) ein ausserordentlich grosses Mänchen der Gelbhalsmaus (Apodemus flavicollis Melch.) gefunden, dessen einige Körpermasse die in der Literatur angeführten überhöhen.

Seine Masse waren folgende:

Gewicht	60,75 g
Davon Gewicht des Mageninhalts	3,7 g
Körperlänge	122 mm
Schwanzlänge	132 mm
Hinterfusslänge	27 mm
Ohrlänge.....	19 mm
Länge x Breite der Testes	16 x 9 mm
Gewicht der Testes	1,2 g
Condylobasallänge des Schädels.....	28,3 mm
Totallänge des Schädels.....	30,7 mm